

แนวทางการจัดการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมของสถานศึกษาชายแดนไทย
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1
GUIDELINES FOR MULTICUTURL EDUCATION MANAGEMENT OF
THAI BORDER EDUCATIONAL INSTITUTIONS UNDER PRACHUPKHIRI
KHAN PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

¹วรารัตน์ กล่อมเสียง, ²กาญจนา บุญส่ง และ ³ไพรัช มณีโชติ

¹Wararat Klomseang, ²Kanchana Boonsong and ³Pairath. Maneechote

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี, ประเทศไทย
Phetchaburi Rajabhat University, Thailand

¹wa.jaiyai@gmail.com

Received: May 31, 2023; Revised: July 25, 2023; Accepted: August 31, 2023

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาสภาพการจัดการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมของสถานศึกษาชายแดนไทย และ 2) เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมของสถานศึกษาชายแดนไทย เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้างและการสนทนากลุ่มย่อย ผู้ให้ข้อมูลหลักแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) ผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 9 คน 2) ผู้เชี่ยวชาญ 10 คน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ผลการศึกษา พบว่า 1) สภาพการจัดการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมของสถานศึกษาชายแดนไทย พบว่า การให้โอกาสทางการศึกษาแก่นักเรียนชาวไทย พม่า กะเหรี่ยง มอญ ลาว ไทยพลัดถิ่น ไทยสังขร ได้มีความเสมอภาคในการเรียนรู้ ได้รับรู้เข้าใจถึงความแตกต่างของสมาชิกในชุมชนที่มีความแตกต่างแต่มีการยอมรับในความแตกต่าง นักเรียนมีความรักความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้นักเรียนสามารถอ่านออก เขียนได้ สื่อสารเป็น และสามารถประกอบอาชีพ ได้ใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข มีการพึ่งพาอาศัยเกื้อกูลกันภายใต้ความหลากหลายทางวัฒนธรรม และ 2) แนวทางการจัดการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมของสถานศึกษาชายแดนมี 7 แนวทาง องค์ความรู้จากการวิจัย คือ (1) ด้านความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง (2) ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารใน

¹ นักศึกษา, หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

² รองศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

³ อาจารย์ ดร. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

บริบทพหุวัฒนธรรมศึกษา (3) ด้านการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนในบริบทพหุวัฒนธรรม (4) ด้านคุณลักษณะของครูในบริบทพหุวัฒนธรรม (5) ด้านคุณลักษณะของผู้บริหารในบริบทพหุวัฒนธรรม (6) ด้านหลักสูตรที่สอดคล้องในบริบทพหุวัฒนธรรม และ (7) ด้านการสร้างเครือข่ายสถานศึกษาในบริบทพหุวัฒนธรรม

คำสำคัญ: แนวทางการจัดการศึกษา; พหุวัฒนธรรม; สถานศึกษาชายแดนไทย

Abstract

The objectives of this research are (1) to study the state of multicultural education management of Thai border educational institutions; and (2) to study the approach to multicultural education management of Thai border educational institutions. This is a qualitative research. The research instrument is a structured in-depth interview and focus group discussion. The key informants are divided into 2 groups: 1) 9 administrators and related people and 2) 10 experts. The statistics used in data analysis are content analysis. The results reveal that 1) the state of multicultural education management found that it provides educational opportunities for Thai, Burmese, Karen, Mon, Laotian, Thai diaspora, Thai Singkhon students, to have equality in learning, to recognize the differences between members of communities, but accept all differences. Students have a good relationship with each other. This enables students to be able to read, write, communicate, and have a career for living in society happily with interdependence under cultural diversity. 2) There are 7 approaches to multicultural education management at border schools. The body of knowledge indicates that (1) relationship with communities and related agencies; (2) leadership of administrators in the context of multicultural education; (3) promotion of teaching and learning in multicultural context; (4) characteristics of teachers in a multicultural context; (5) characteristics of administrators in a multicultural context; (6) a consistent curriculum in a multicultural context; and (7) a network of educational institutions in a multicultural context.

Keywords: Educational Management Guideline; Multicultural Education; Thai Border Educational Institution

บทนำ

รอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580) มีวิสัยทัศน์ให้ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืนเพื่อตอบสนองต่อผลประโยชน์แห่งชาติ อันได้แก่ การมีเอกราช อธิปไตย การดำรงอยู่อย่างมั่นคง และยั่งยืนของสถาบันหลักของชาติและประชาชนจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ การอยู่ร่วมกันในชาติอย่างสันติสุขเป็นปึกแผ่น มีความมั่นคงทางสังคม และการมีเกียรติและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ความเจริญเติบโตของชาติ ความเป็นธรรมและความอยู่ดีมีสุขของประชาชน ความยั่งยืนของฐานทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ความมั่นคงทางพลังงานและอาหาร ความสามารถในการรักษาผลประโยชน์ของชาติ ภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศ และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติประสาน สอดคล้องกันด้านความมั่นคงในประชาคมอาเซียนและประชาคมโลกอย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรี (คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ, 2561) สอดคล้องกับสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2560) โดยกระทรวงศึกษาธิการมีภารกิจในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ โดยส่งเสริมสนับสนุน และกำกับดูแลการศึกษาทุกระดับและทุกประเภท กำหนดนโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษา สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา ส่งเสริมและประสานงาน การศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และการกีฬา เพื่อการศึกษา รวมทั้ง การศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนามนุษย์ให้สมบูรณ์ทั้งกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญาการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี หรือหลักธรรมาภิบาล เป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคมทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ให้สามารถอยู่ร่วมกันเป็นพลังก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน และเป็นส่วนเสริมสร้างความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกันให้ประเทศ เพื่อบรรเทาป้องกัน และเยียวยาวิกฤตการณ์ต่าง ๆ ที่จะเข้ามาในอนาคต ซึ่งเป็นคุณลักษณะสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข สอดคล้องกับความเป็นไทยตามรัฐธรรมนูญและกระแสโลกยุคปัจจุบัน (ธัญวดี กำจัดภัย, 2562) การพัฒนาคนไทยให้มีคุณภาพต้องอาศัยกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพทั้งการบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไปโดยยึดหลักธรรมาภิบาลเป็นเครื่องมือสำคัญในการกำหนดวิสัยทัศน์ และนโยบายในการปฏิบัติ ในการบริหารสถานศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนในฐานะเป็นผู้บริหารสูงสุด ตามบทบาทหน้าที่ในการบริหารงานให้บรรลุผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพ นั่นคือ ผู้บริหารจะประสบความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการบริหารขึ้นอยู่กับระบบการบริหารงานที่ดีและรูปแบบการบริหารงานว่าด้วยหลักธรรมาภิบาลมาจัดระบบในการบริหารจัดการโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามโดยการบูรณาการเข้ากับการดำเนินงานตามภารกิจของสถานศึกษา ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานงบประมาณและการบริหารงานทั่วไป (จรูญ แก้วเอี่ยม, 2561: 28)

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์เป็นจังหวัดชายแดนไทยติดกับเขตแดนพม่า และมีสถานศึกษาที่ติดชายแดนไทย ส่งผลทำให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จึงต้องมีแนวทางการบริหารจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรม และมีกลุ่มนักเรียนที่จัดเป็นกลุ่มด้อยโอกาส กลุ่มชาติพันธุ์ ที่ต้องการพัฒนาด้านการศึกษา อาชีพ การสนับสนุนการส่งเสริมการส่งออกทาง

ศิลปวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ เพื่อเป็นการให้โอกาสการเท่าเทียม การเสมอภาค เป็นธรรมตามนโยบายของรัฐบาลสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นสามจังหวัดที่มีความแตกต่างทางพหุวัฒนธรรม ซึ่งในพื้นที่มีคนไทยที่นับถือศาสนา อย่างหลากหลาย ทั้งศาสนาพุทธ ศาสนาอิสลาม ศาสนาคริสต์ การดำรงชีวิตความเป็นอยู่แตกต่างกัน ทั้งในด้านของเชื้อชาติ ศาสนา ประเพณี ความเป็นอยู่ วัฒนธรรม ค่านิยมที่มีความแตกต่างกันส่งผล ให้การบริหารจัดการทั้งของภาครัฐและเอกชนต้องมีการศึกษาถึงภูมิศาสตร์ ประวัติความเป็นมา วัฒนธรรม วิถีชีวิตความเป็นอยู่อย่างละเอียด เพื่อการพัฒนาการจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนใต้ต่อไป (ธีรศักดิ์ อุปไมยอริชัย, 2562)

สภาพปัจจุบันในการจัดการศึกษาในพื้นที่ชายแดนไทย มีความเกี่ยวข้องกับความไม่สงบในพื้นที่ และมีสาเหตุมาจากปัจจัยหลายประการทั้งด้านการเมือง เชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ ดังนั้น การจัดการศึกษาจึงต้องผ่านกระบวนการวิเคราะห์ปัญหาและผลกระทบของการจัดการศึกษา รวมทั้งการใช้องค์ความรู้หลายด้านที่เข้าถึงสถานการณ์ทางการศึกษาทั้งระบบ โดยปราศจากอคติ ซึ่งเป็นการพัฒนาการจัดการศึกษาในชายแดนไทย การใช้องค์ความรู้เหล่านี้ จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องใช้กระบวนการศึกษาวิจัย การศึกษาปัญหาในอดีตอย่างลึกซึ้ง ต้องเข้าใจสาเหตุของปัญหาที่ส่งผลกระทบโดยตรง คือความรุนแรงต่อการโต้ตอบ นโยบายด้านการศึกษาของรัฐในพื้นที่ซึ่งส่งผลกระทบอย่างชัดเจนต่อผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน และสถานศึกษา ตลอดจนสถานที่ทางด้านศาสนา และหากพิจารณา ปัจจัยแวดล้อมทางสังคมวัฒนธรรมของท้องถิ่น นับได้ว่าปัจจัยดังกล่าวได้ส่งผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อคุณภาพการศึกษาของเยาวชน ประกอบกับปัญหาการจัดการศึกษาของรัฐที่มีโดยตลอด สำหรับพื้นที่แห่งนี้ มักมีสาเหตุมาจากความเข้าใจที่ไม่ตรงกันระหว่างผู้ประสานนโยบาย และผู้รับนโยบาย ไปจนถึงเยาวชนท้องถิ่น ในฐานะผู้รับบริการทางการศึกษา และปัญหาความยุติธรรมต่อการจัดการศึกษา นโยบายการศึกษาของรัฐจึงจำเป็นต้องพัฒนาให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น สังคม วัฒนธรรมของผู้คนในชายแดนไทย (นิเลาะ นิเฮง, 2562)

บริบทของการจัดการศึกษาในพื้นที่ดังกล่าวเต็มไปด้วยสภาพปัญหาที่ยากลำบาก และเป็นอุปสรรคต่อการจัดการศึกษาในพื้นที่ ปัญหาที่ยากลำบากของพื้นที่ดังกล่าวมีความซับซ้อนและต้องใช้เวลาในการแก้ไขอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยเฉพาะปัญหาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นปัญหาใหญ่ที่มีผลอย่างมากต่อคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้ นอกจากปัญหาการขาดขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน อันเนื่องมาจากเหตุการณ์ความไม่สงบ ปัญหาความหลากหลายของโรงเรียน ไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนของรัฐหรือเอกชนสอนศาสนา ซึ่งเกิดความเหลื่อมล้ำในเรื่องของการเทียบวุฒิ การศึกษา เนื่องจากหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนมีความแตกต่างกัน ส่งผลให้นักเรียนต้องเรียนซ้ำ เป็นต้น ส่วนปัญหาอีกประเด็นหนึ่งคือ โอกาสทางการศึกษาในการเรียนรู้ตลอดชีวิต เนื่องจาก ผู้ปกครองมีฐานะยากจน มีความรู้น้อยและไม่เห็นความจำเป็นในส่งบุตรหลานเข้าเรียน เพราะนักเรียนจบมาก็ต้องทำสวนและประกอบอาชีพที่บ้านเป็นหลัก นอกจากนี้ ปัญหาด้านประสิทธิภาพ การบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็กยังขาดความพร้อมและปัจจัยพื้นฐาน และประกอบกับสถานการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้น เช่น ปัญหาการเดินทางเข้าไปในเขตติดตาม ทำได้น้อยมาก ปัญหาการขาดปัจจัยทางด้านเทคโนโลยี เป็นผลกระทบ

ต่อประสิทธิภาพการบริหาร และการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก และปัญหาที่มีความสำคัญที่สุด คือคุณภาพการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นจุดอ่อนสำคัญที่ต้องเร่งแก้ไข และกลายเป็นความยากลำบากในการดำเนินการเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา นักเรียนยังมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำในทุกวิชา โดยเฉพาะผลการสอบ O-NET ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2555-2558 ที่มีผลการสอบ O-NET อยู่ร้อยละ 10 อันดับของประเทศ ซึ่งเกิดจากหลายสาเหตุ ได้แก่ การขาดแคลน ครู การขาดแคลนสื่อ และเทคโนโลยี ที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ การมีเวลาในการจัดการเรียนการสอน น้อยกว่าภูมิภาคอื่น เป็นต้น (ศูนย์ประสานงานและบริหารการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้, 2560) จึงเห็นได้ว่า การศึกษาในชายแดนไทยมีความซับซ้อนเป็นอย่างมากเพราะ นอกจากจะต้องจัดการศึกษาในชายแดนไทยให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดแล้ว ยังต้องเร่งกระจายโอกาสทางการศึกษาให้เกิดความเท่าเทียมและอย่างหลากหลาย อีกทั้งยังต้องเร่ง พัฒนากำลังคนในชายแดนไทยให้มีองค์ความรู้ที่จำเป็น มีทักษะการคิด ทักษะการประกอบอาชีพ และมีความสามารถในการแก้ปัญหาให้กับตนเอง สังคมและส่วนรวมได้ (จรูญ เก้าเอี้ยน, 2561)

ฉะนั้น ในการพัฒนาคนในชายแดนไทย ให้มีคุณลักษณะดังกล่าว จำเป็นต้องมีการกำหนดวิสัยทัศน์ให้มีความชัดเจน ที่สำคัญมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องกำหนดทิศทาง การพัฒนา กำลังคนบนความต้องการของประเทศ มิใช่จัดการเรียนรู้ตามความต้องการของผู้เรียนแต่เพียงอย่างเดียว ทั้งนี้การจัดการศึกษาต้องมีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชนอีกด้วย อย่างไรก็ตามความท้าทายจากสถานการณ์ดังกล่าวต้องอาศัยปัจจัยขับเคลื่อนที่สำคัญเช่น วิสัยทัศน์ ความเป็นมืออาชีพ ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสำคัญ การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนจึงถือเป็นบทบาทที่หนักและสำคัญอย่างยิ่ง สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องมีการใช้ประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถ สร้างความเข้าใจ การยอมรับ การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาของข้าราชการครู ชุมชน ผู้ปกครองนักเรียนและหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารสถานศึกษาให้ สอดคล้องกับบริบทในสามจังหวัดและความอยู่รอดต่อไปได้ (วิกันดา โรจนภาพงค์, 2561)

จากความเป็นมาของปัญหาและปัญหา ผู้วิจัยจึงสนใจการจัดการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรม และแนวทางการจัดการศึกษาของพื้นที่สังคมพหุวัฒนธรรมในสถานศึกษาชายแดนไทยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 เพื่อจะได้เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมของสถานศึกษาชายแดนไทยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1
2. เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมของสถานศึกษาชายแดนไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย งานวิจัยนี้เป็นวิจัยเชิงคุณภาพ ขอบเขตในการวิจัย ได้แก่ ขอบเขตเนื้อหา ผู้วิจัยได้ บูรณาการหลักการ แนวคิด บทความ เอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบริบทและสภาพปัญหาในการ จัดการศึกษาของ การบริหารสถานศึกษา และพหุวัฒนธรรมศึกษา การบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดพหุ วัฒนธรรมศึกษาในชายแดนไทย ขอบเขตด้านพื้นที่ใช้สถานศึกษา 3 แห่ง ได้มาโดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจงคือ 1) โรงเรียนดำนสิงขร ตั้งอยู่ที่อำเภอเมือง 2) โรงเรียนบ้านทุ่งตาแก้ว ตั้งอยู่ที่อำเภอทับสะแก 3) โรงเรียนมะเดื่อทอง ตั้งอยู่ที่อำเภอทับสะแก ที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 และ ขอบเขตระยะเวลา ได้ดำเนินการวิจัยในช่วงเดือนมีนาคม – สิงหาคม พ.ศ. 2565

2. ผู้ให้ข้อมูลหลัก แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่ม 1 ผู้ให้ข้อมูลหลัก ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน ครู จำนวน 3 คน และผู้ปกครอง จำนวน 3 คน รวมทั้งหมดจำนวน 9 คน กลุ่ม 2 คือ ผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 2 คน ศึกษาพิเศษ จำนวน 2 คน ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 2 คน ผู้นำชุมชน จำนวน 2 คน และผู้ทรงคุณวุฒิด้านชาติพันธุ์ จำนวน 2 คน รวมทั้งหมด จำนวน 10 คน การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่แบบสัมภาษณ์ 2 ฉบับ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ฉบับที่ 1 ใช้แบบ สัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง ในประเด็นเกี่ยวข้องกับ สภาพการจัดการศึกษาแบบพหุ วัฒนธรรมของ สถานศึกษาชายแดนไทยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 สำหรับสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 9 คน กับแบบสัมภาษณ์ฉบับที่ 2 ใช้การสนทนากลุ่มย่อยในประเด็นแนวทาง จัดการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมของสถานศึกษา ชายแดนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 สำหรับ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 คน

4. เครื่องมือในการวิจัยได้แก่ แบบสัมภาษณ์ 2 ฉบับ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ฉบับที่ 1 สัมภาษณ์ ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครู และผู้ปกครอง โรงเรียนทั้ง 3 โรงเรียน กับแบบสัมภาษณ์ ฉบับที่ 2 สัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา ศึกษาพิเศษ ผู้อำนวยการสถานศึกษา ผู้นำชุมชนและผู้ทรงคุณวุฒิด้านชาติพันธุ์

5. การรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย 2 แหล่ง 1) ศึกษาสภาพการจัดการศึกษาแบบพหุ วัฒนธรรมของ สถานศึกษาชายแดนไทย โดยการรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมี โครงสร้าง กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก กลุ่ม 1 คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน และครู จำนวน 3 คน ผู้ปกครอง 3 คน เป็นจำนวน 9 คน จาก สถานศึกษาทั้งหมด 3 สถานศึกษา ประกอบด้วย (1) โรงเรียนดำนสิงขร (2) โรงเรียนบ้านทุ่งตาแก้ว (3) โรงเรียนบ้านมะเดื่อทอง และ 2) ศึกษา แนวทางในการจัดการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมของสถานศึกษา ชายแดนไทย โดยการรวบรวม ข้อมูลการสนทนากลุ่มย่อย กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก กลุ่ม 2 คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา ศึกษาพิเศษ และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน

6. การวิเคราะห์ข้อมูล นักวิจัยเริ่มต้นเก็บข้อมูล หลักการพื้นฐานของการวิเคราะห์ข้อมูลคือการ ลดทอนข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้จากภาคสนาม วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มของข้อมูลจนได้แบบแผน ของความเชื่อมโยงที่อธิบายปรากฏการณ์ที่ศึกษาได้ดีที่สุด ผู้วิจัยจึงเก็บข้อมูลทุกระยะแล้วนำมาทำการ วิเคราะห์เนื้อหาที่ได้จากการสังเกต การสัมภาษณ์ และการสนทนา

ผลการวิจัย

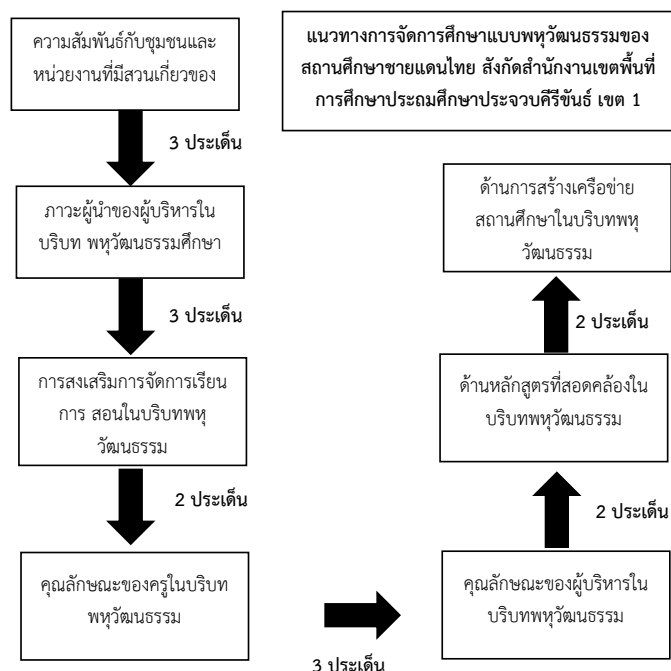
1. ผลศึกษาสภาพการจัดการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมของสถานศึกษาชายแดนไทยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า บริบทของโรงเรียนและการส่งเสริมการจัดการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรม บริบทของโรงเรียนบ้านมะเดื่อทอง โรงเรียนบ้านทุ่งตาแก้ว โรงเรียนด่านสิงขร สภาพพื้นที่ติดตะเข็บชายแดน ซึ่งเป็นพรมแดนระหว่างไทยกับประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา มีภูเขากระจัดกระจายทุกแห่งจัดอยู่ในพื้นที่พิเศษเฉพาะที่มีความยากลำบากในการบริหารจัดการการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพประชากรวันเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มที่ด้อยโอกาส กลุ่มที่อยู่พื้นที่ห่างไกลทุรกันดาร โรงเรียนบ้านมะเดื่อทองเป็นสถานศึกษาขยายโอกาส นักเรียนส่วนใหญ่ เป็นไทย และพม่า โรงเรียนบ้านทุ่งตาแก้ว จะมีเด็กไทย พม่า ลาว มอญ และไทยพลัดถิ่น เป็นสถานศึกษาขนาดกลาง โรงเรียนด่านสิงขรมีนักเรียน ไทย พม่า กะเหรี่ยงและมีชื่อที่เรียกกันว่าไทยสิงขร โรงเรียนด่านสิงขรเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก

การจัดการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ นโยบายการจัดการศึกษา ใช้นโยบายการกระจายโอกาสทางการศึกษา ให้กับเด็กต่างเชื้อชาติ วัฒนธรรม ได้มีโอกาสเข้าเรียน นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ที่มาเรียนจัดเป็นกลุ่มด้อยโอกาส กลุ่มชาติพันธุ์ ที่ต้องการพัฒนาด้านการศึกษา อาชีพ การสนับสนุนการส่งเสริมการแสดงออกทางศิลปวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ เพื่อเป็นการให้โอกาสเท่าเทียม เสมอภาค เป็นธรรมตามนโยบายของรัฐบาลสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน การให้โอกาสทางการศึกษาได้มีโอกาสเข้าเรียนเน้นให้นักเรียน ชาวไทย พม่า กะเหรี่ยง มอญ ลาว ไทยพลัดถิ่น ไทยสิงขร ได้มีความเสมอภาคในการเรียนรู้ได้รับรู้เข้าใจถึงความแตกต่างของสมาชิกในชุมชนที่มีความแตกต่าง แต่มีการยอมรับในความแตกต่าง นักเรียนมีความรัก ความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้นักเรียนสามารถอ่านออก เขียนได้ สื่อสารเป็น และสามารถประกอบอาชีพได้ใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขมีการพึ่งพาอาศัยเกื้อกูลกันภายใต้ความหลากหลายทางวัฒนธรรม การส่งเสริมสถาบันครอบครัวให้มีความเข้มแข็งเพราะมีบทบาทในการช่วยจัดการศึกษา ในการดูแลเด็กนักเรียนในช่วงสถานการณ์ต่างๆ ที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษา เช่นสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ซึ่งส่งผลให้มีเด็กกลุ่มชาติพันธุ์ที่ไม่ได้มาเรียนกับครูที่โรงเรียน ต้องมีการสอนเสริม

ปัญหาอุปสรรคการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรม การจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรม จากความแตกต่างทางด้านภาษา การให้การบ้านเด็กผู้ปกครองเด็กกลุ่มชาติพันธุ์ไม่สามารถช่วยเด็กในเรื่อง

การอ่าน และการทำความเข้าใจความหมายของคำสั่งได้โดยเฉพาะในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่เด็กจะต้องเรียนอยู่ที่บ้านกับผู้ปกครอง

2. ผลศึกษาแนวทางจัดการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมของสถานศึกษาชายแดนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จะพบดังรายละเอียดต่อไปนี้

ภาพ 1 แสดงองค์ประกอบของแนวทางจัดการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมของสถานศึกษาชายแดนไทยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

จากภาพ 1 แสดงองค์ประกอบของแนวทางจัดการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมของสถานศึกษาชายแดนไทยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 มีรายละเอียด ดังนี้

แนวทางที่ 1 ความสัมพันธ์กับชุมชน และหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 3 ประเด็น ดังนี้ ประเด็นที่ 1 ความสัมพันธ์ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของ คณะกรรมการสถานศึกษาในการมีส่วนร่วมบริหารสถานศึกษา การให้ข้อเสนอแนะและประเมินผลใน การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาต่อไป ประเด็นที่ 2 ความสัมพันธ์ของผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การให้ความร่วมมือใน การจัดการศึกษา และ ประเด็นที่ 3 สถานศึกษาเปิดโอกาสให้เกิดความสัมพันธ์ร่วมกันชุมชนในการบริหารสถานศึกษา เพื่อจัดการศึกษา ให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่

แนวทางที่ 2 ภาวะผู้นำของผู้บริหารในบริบทพหุวัฒนธรรมศึกษา ประกอบด้วย 3 ประเด็น ดังนี้ ประเด็นที่ 1 ภาวะผู้นำในการเป็นผู้สร้างและให้โอกาส ให้ผู้ได้บังคับบัญชาศึกษาต่อ

และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง การสนับสนุน งบประมาณให้ผู้ได้บังคับบัญชาเข้ารับการพัฒนาทุกมิติ มีการให้เกียรติผู้ได้บังคับบัญชา ผู้ปกครอง และชุมชน จึงจะสามารถพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีความยั่งยืนได้ ประเด็นที่ 2 ภาวะผู้นำในความมุ่งมั่น ตั้งใจ มีความรอบคอบในการตัดสินใจได้อย่างถูกต้องรวดเร็ว และ ประเด็นที่ 3 ภาวะผู้นำในการบริหารงานตามสถานการณ์

แนวทางที่ 3 การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนในบริบทพหุวัฒนธรรมประกอบด้วย 2 ประเด็น ดังนี้ ประเด็นที่ 1 สถานศึกษาผู้สนับสนุนส่งเสริมให้ใช้หลักสูตรท้องถิ่นให้ สอดคล้องกับแนวทางพหุวัฒนธรรมศึกษา กับ ประเด็นที่ 2 ครูผู้ส่งเสริมและพัฒนา และ จัดการเรียนการสอนให้ มีคุณภาพขึ้นมาได้

แนวทางที่ 4 คุณลักษณะของครูในบริบทพหุวัฒนธรรม ประกอบด้วย 2 ประเด็น ดังนี้ ประเด็นที่ 1 คุณลักษณะของครูด้านการเรียนการสอนแบบบูรณาการและเข้าใจในบริบทพหุวัฒนธรรมในการจัดการเรียนการสอน โดยบูรณาการความรู้สื่อ นวัตกรรมรวมถึงบริบทวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของนักเรียน กับ ประเด็นที่ 2 คุณลักษณะของครูในสามจังหวัดชายแดนใต้ เป็นคุณลักษณะที่ช่วยประสานความเข้าใจ การยอมรับและความร่วมมือ ในการจัดการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี

แนวทางที่ 5 คุณลักษณะของผู้บริหารในบริบทพหุวัฒนธรรม ประกอบด้วย 3 ประเด็น ดังนี้ ประเด็นที่ 1 ผู้บริหารนักสร้างวิสัยทัศน์ ประเด็นที่ 2 ผู้บริหารนักแก้ปัญหา และ ประเด็นที่ 3 ผู้บริหารผู้นำไปสู่เป้าหมาย

แนวทางที่ 6 ด้านหลักสูตรที่สอดคล้องในบริบทพหุวัฒนธรรม ประกอบด้วย 2 ประเด็น ดังนี้ ประเด็นที่ 1 กระบวนการพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย สถานศึกษามีการวางแผนใน การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับแนวทางพหุวัฒนธรรมศึกษา และปรับหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ที่มีความ หลากหลายทางวัฒนธรรม กับ ประเด็นที่ 2 การนำหลักสูตรไปใช้ ประกอบด้วย สถานศึกษามีการจัดการเรียน การสอนตามหลักสูตรที่สอดคล้องกับบริบทพหุวัฒนธรรมอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน และมีการนำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 มาบูรณาการในการจัดการเรียนรู้กับหลักสูตรท้องถิ่น

แนวทางที่ 7 ด้านการสร้างเครือข่ายสถานศึกษาในบริบทพหุวัฒนธรรมประกอบด้วย 2 ประเด็น ดังนี้ ประเด็นที่ 1 กระบวนการสร้างเครือข่าย ประกอบด้วย การวางแผนในการจัดการศึกษาระหว่างศูนย์เครือข่ายโรงเรียน และมีการประเมินผลในการจัดการศึกษาระหว่างศูนย์เครือข่ายโรงเรียน กับประเด็นที่ 2 เครือข่ายโรงเรียนคู่พัฒนา ประกอบด้วย เครือข่ายโรงเรียนคู่พัฒนา เป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีให้เกิดขึ้นกับสถานศึกษาในเครือข่ายเดียวกัน

อภิปรายผล

1. ผลศึกษาสภาพการจัดการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมของสถานศึกษาชายแดนไทยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 พบว่า การให้โอกาสทางการศึกษาได้มีโอกาสเข้าเรียนเน้นให้นักเรียน ชาวไทย พม่า กะเหรี่ยง มอญ ลาว ไทยพลัดถิ่น ไทยสังข

ได้มีความเสมอภาคในการเรียนรู้ได้รับรู้เข้าใจถึงความแตกต่างของสมาชิกในชุมชนที่มีความแตกต่าง แต่มีการยอมรับในความแตกต่าง นักเรียนมีความรักความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้นักเรียนสามารถอ่านออก เขียนได้ สื่อสารเป็น และสามารถประกอบอาชีพได้ใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขมีการพึ่งพาอาศัยเกื้อกูลกันภายใต้ความหลากหลายทางวัฒนธรรม ปัญหาอุปสรรคการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรม คือ การจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรม จากความแตกต่างทางด้านภาษา การให้การบ้านเด็กผู้ปกครองเด็กกลุ่มชาติพันธุ์ไม่สามารถช่วยเด็กในเรื่องการอ่าน และการทำความเข้าใจความหมายของคำสั่งได้โดยเฉพาะในช่วงสถานการณ์การแพร่โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่เด็กจะต้องเรียนอยู่ที่บ้านกับผู้ปกครอง ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ในการบริหารสถานศึกษา บุคคลที่มีความสำคัญ ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การบริหารสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายนั้น คือ ผู้บริหาร ซึ่งในการบริหารสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีบริบททางสังคมที่เป็นพหุวัฒนธรรมสูง ผู้บริหารจึงต้องใช้ความรู้ความสามารถ เทคนิควิธี หลักการ ทฤษฎีทางการบริหารในการที่จะบริหาร คนบริหารงาน บริหารโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จ ผู้บริหารจึงต้องมีคุณลักษณะเป็นผู้บริหารนัก สร้างวิสัยทัศน์ ผู้บริหาร นักแก้ปัญหา และผู้บริหารผู้นำไปสู่เป้าหมาย สอดคล้องกับงานวิจัยของจรูญ แก้วเอี่ยม (2561) ศึกษาเรื่อง “การพัฒนาารูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในบริบทสังคมพหุวัฒนธรรมในชายแดนไทย” พบว่าผู้บริหารโรงเรียนมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ การสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีหรือหลักธรรมาภิบาลมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหารเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารและเพื่อประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในบริบทสังคมพหุวัฒนธรรมและเป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคมและการบริหารจัดการโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามตามภารกิจ นอกจากนี้ ยังมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ Cortes (1996: 284) พบว่า พฤติกรรมที่ทำให้การบริหารวิชาการมีประสิทธิภาพสูง เนื่องมาจากการส่งเสริมให้ครูมีความรู้ ความสามารถเพิ่มขึ้นได้ส่งเสริมให้ครูใช้เทคนิคการสอนหลาย ๆ วิธี ให้คณะครูมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดอบรม จัดให้ครูได้สับเปลี่ยนกันเยี่ยมชั้นเรียนและสังเกตการสอน จัดหาวิทยากรมาช่วยในการประชุมเชิงปฏิบัติการ และการประชุมเกี่ยวกับปัญหาการสอน การประเมินผลและติดตามผล การสาธิตการสอน การปฐมนิเทศครูใหม่หาวิธีวิจารณ์งานของครูเพื่อมิให้เสียกำลังใจ เพื่อให้ครูมีเวลาสอนมากขึ้น ให้ครูมีส่วนร่วมในการเลือกโสตทัศนูปกรณ์ จัดให้มีการอบรม ความรู้เกี่ยวกับวิชาการศึกษาเพิ่มเติมแก่ครูเพื่อปรับปรุงเทคนิคการสอน และการประชุมครูเพื่อประเมินผล และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิลป์ชัย สุวรรณณิ (2560) ศึกษาเรื่อง “รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างปัจจัยองค์การกับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาของรัฐในบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา” ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างปัจจัยองค์การกับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาของรัฐในบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา

2. ผลศึกษาแนวทางจัดการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมของสถานศึกษาชายแดนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 เมืองประกอบ 7 องค์ประกอบ ดังนี้ แนวทางที่ 1 ความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง แนวทางที่ 2 ภาวะผู้นำของผู้บริหารในบริบทพหุวัฒนธรรมศึกษา แนวทางที่ 3 การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนในบริบทพหุวัฒนธรรม แนวทางที่ 4 คุณลักษณะของครูในบริบทพหุวัฒนธรรม แนวทางที่ 5 คุณลักษณะของผู้บริหารในบริบทพหุวัฒนธรรม แนวทางที่ 6 หลักสูตรที่สอดคล้องกับบริบทพหุวัฒนธรรม และ แนวทางที่ 7 การสร้างเครือข่ายสถานศึกษาในบริบทพหุวัฒนธรรม เนื่องจากสถานศึกษาผู้สนับสนุน และครูผู้ส่งเสริมและพัฒนา ทั้งนี้เนื่องจาก สถานศึกษามีการผลิตและใช้นวัตกรรมหรือสื่อการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับบริบท การจัดการศึกษา ใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน มาสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน มีการปรับปรุง ยืดหยุ่นในการใช้หลักสูตรสถานศึกษาในการจัดการศึกษา และมีการประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของยศวดี คำทรัพย์ (2562) ศึกษาเรื่อง*การพัฒนา รูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม* ผลการวิจัย พบว่า ระยะที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อค้นหาร่างคุณลักษณะของภาวะผู้นำ 7 องค์ประกอบ คือองค์ประกอบเชิงคุณลักษณะองค์ประกอบเชิงพฤติกรรม องค์ประกอบเชิงสถานการณ์ องค์ประกอบเชิงการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบเชิงวิชาการองค์ประกอบเชิงปฏิรูป (ภาวะผู้นำของกระทรวงศึกษาธิการ) องค์ประกอบเชิงเทคโนโลยีสารสนเทศ ระยะที่ 3 ค้นพบว่าองค์ประกอบมีความสำคัญในทุกด้านไม่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับว่าผู้บริหารอยู่ในสถานการณ์แบบไหน จึงจะนำเอาภาวะผู้นำรูปแบบต่างๆ มาประยุกต์ใช้ในการแก้ไขสถานการณ์ เมื่อต้องการที่จะพัฒนา ผู้บริหารจึงเป็นส่วนสำคัญร่วมกับการพัฒนาบรรยากาศและสังคมแบบพหุวัฒนธรรม ซึ่งเป็นวัฒนธรรมการเรียนรู้ภายในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาองค์กรให้ประสบความสำเร็จสูงสุด ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฐิติกร ทองสุขใส (2563) ศึกษาเรื่อง*ภาวะผู้นำพหุวัฒนธรรมของผู้บริหารโรงเรียนในการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมเพื่อการศึกษาปฐมวัยในจังหวัดชายแดนภาคใต้* ผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารจัดการพหุวัฒนธรรมศึกษาสำหรับการศึกษาปฐมวัยในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย 1) การวางแผนกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทและสังคม 2) การมีทักษะในการสื่อสารเชิงพหุวัฒนธรรม 3) การมีทักษะในการเข้าถึงชุมชน 4) การสร้างวัฒนธรรมองค์กรให้เกิดการยอมรับ เข้าใจการอยู่ร่วมกันในสังคมที่หลากหลาย 5) การสร้างบรรยากาศของการอยู่ร่วมกัน 6) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกับภาคส่วนต่าง ๆ และ 7) การเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตน นอกจากนี้ ผลจากการวิจัยพบว่า ผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิจากการสนทนากลุ่มยืนยันว่าลักษณะดังกล่าวทั้ง 7 ประการของภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมมีความถูกต้องครอบคลุม เหมาะสม มีประโยชน์ และมีความเป็นไปได้สำหรับการบริหารจัดการพหุวัฒนธรรมศึกษาสำหรับการศึกษาปฐมวัยในจังหวัดชายแดนภาคใต้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อับดุลคอเล็บ สาเมาะ (2564) ศึกษาเรื่อง*ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ผลการวิจัย พบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหาร

สถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิภาพของสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และ 3) ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ประกอบด้วย 3 ตัวแปร ได้แก่ การสรสร้างความเป็นทีมงาน การแสดงถึงความเที่ยงธรรม และการบริการผู้อื่น

องค์ความรู้จากการวิจัย

องค์ความรู้จากการวิจัยครั้งนี้ สามารถสรุปได้ ดังนี้

1. ด้านความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยการมีการประชาสัมพันธ์เพื่อให้ความรู้ สร้างความเข้าใจในพหุวัฒนธรรมให้กับประชาชนในชุมชน ทุกแห่งเรียนรู้ เพื่อให้ทุกคนในสังคมซึ่งมีความเป็นพหุวัฒนธรรมได้มีความเข้าใจกัน และมีเจตคติที่ดีต่อกัน บนความแตกต่าง
2. ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารในบริบทพหุวัฒนธรรมศึกษา โดยการมีการศึกษาการส่งเสริมการแบบพหุวัฒนธรรมของผู้มาชุมชน หรือผู้บริหารในหน่วยงาน หรือองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน
3. ด้านการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนในบริบทพหุวัฒนธรรม โดยการมีการศึกษาการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของนักเรียนชายขอบที่ด้อยโอกาส
4. ด้านคุณลักษณะของครูในบริบทพหุวัฒนธรรม โดยการ มีการศึกษาการเรียนรู้พหุวัฒนธรรมของครู ในระบบการศึกษาเพราะเป็นบุคลากรด้านการศึกษา และมีบทบาทในการวางรากฐานความรู้ให้กับนักเรียนในระบบโรงเรียนได้
5. ด้านคุณลักษณะของผู้บริหารในบริบทพหุวัฒนธรรม โดยการนำแนวหลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาในชายแดนไทยเพื่อความเข้าใจที่ตรงกันในการพัฒนาสถานศึกษาในชายแดนไทยต่อไป
6. ด้านหลักสูตรที่สอดคล้องในบริบทพหุวัฒนธรรม โดยการศึกษากิจการศึกษารูปแบบพหุวัฒนธรรมในพื้นที่อื่นและในสังคมเมือง พร้อมกับส่งเสริมการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม เพื่อความสันติสุข ความเอื้ออาทร ก่อให้เกิดการเปลี่ยนผ่านการเรียนรู้
7. ด้านการสร้างเครือข่ายสถานศึกษาในบริบทพหุวัฒนธรรม โดยการมีการศึกษากระบวนการเรียนรู้ภายในครอบครัว เกี่ยวกับการเรียนรู้การอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมส่งเสริมสนับสนุนชุมชนที่สามารถจัดกิจกรรม เพื่อให้คนต่างวัฒนธรรมมารวมตัวกันร่วมปฏิบัติกิจกรรมพหุวัฒนธรรม เพื่อเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ในชุมชน

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ. (2561). *ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580)* กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี
- จรูญี แก้วเอียน. (2561). การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในบริบทสังคมพหุวัฒนธรรมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา*. 13 (1), 27-40.
- จิตติกร ทองสุขใส. (2563). ภาวะผู้นำพหุวัฒนธรรมของผู้บริหารโรงเรียนในการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมเพื่อการศึกษาปฐมวัยในจังหวัดชายแดนภาคใต้. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา*. 18 (1), 117-139.
- ธัญวดี กำจัดภัย. (2562). การศึกษาการสร้างความหมายเชิงวัฒนธรรมผ่านการจัดแสดงพิพิธภัณฑ์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบนำตนเอง. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ*. 21 (4), 121-131.
- ธีรศักดิ์ อุปโมยอิจัย. (2562). การประเมินความเป็นไปได้ของนโยบายแบบมุ่งเป้าตามกรอบยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาการศึกษาเขตพื้นที่ชายแดน (พ.ศ. 2560-2564) ในจังหวัดเลย สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 10. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ*. 21 (4), 132-141.
- นิเลาะ นิเฮง. (2562). ปัจจัยการบริหารกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี. *วารสาร AL-NUR บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยฟาฏอนี*. 14 (27), 37-49.
- ยศวดี คำทรัพย์. (2562). การพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม. *วารสารครุศาสตร์*. 47 (Suppl), 272-293.
- วิกันดา โรจนภาพงศ์. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดเทศบาลใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา*. 11 (1), 386- 393.
- ศิลป์ชัย สุวรรณมณี. (2560). รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างปัจจัยองค์การกับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาของรัฐในบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ*. 17 (1), 81-88.
- ศูนย์ประสานงานและบริหารการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้. (2560). *แผนยุทธศาสตร์ การศึกษาเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579)*. สงขลา: ศูนย์ประสานงานและบริหารการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่สิบสอง (พ.ศ. 2560-2564)* กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.

อับดุลคอเล็บ สาเมาะ. (2564). ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของ
สถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ปัตตานี เขต 3. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา. 18 (1), 117-139.

Cortes, C.E. (1996). *The Children Are Watching: How the Media Teach About Diversity*. New York: Teachers College Press.

